

УДК 355.422:356.169

DOI: 10.33099/2707-1383-2021-41-3-5-16

Людмила Наливайко

старший науковий співробітник науково-методичного центру організації наукової та науково-технічної діяльності,

Національний університет оборони України
імені Івана Черняхівського

(Київ, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2240-5135>

Електронна пошта: hyundaisonata6274@gmail.com

Володимир Наумов

науковий співробітник науково-дослідної лабораторії кафедри Десантно-штурмових військ і Сил спеціальних операцій,

Національний університет оборони України
імені Івана Черняхівського

(Київ, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2944-2994>

Електронна пошта: vegerhel@gmail.com

**ЩОДО РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ БОЙОВОГО ЗАСТОСУВАННЯ
ДЕСАНТНО-ШТУРМОВИХ ВІЙСЬК У СУЧАСНИХ УМОВАХ
(ЗА ДОСВІДОМ БОЙОВИХ ДІЙ УГРУПОВАННЯ АРМІЇ США
СПІЛЬНО ЗІ ЗБРОЙНИМИ ФОРМУВАННЯМИ ПІВНІЧНОГО
АЛЬЯНСУ АФГАНІСТАНУ В ОПЕРАЦІЇ «АНАКОНДА» (2002 рік))**

В статті розглянуто дії угруповання армії США спільно зі збройними формуваннями Північного альянсу Афганістану в операції «Анаконда», що дає підґрунтя щодо визначення основних принципів бойового застосування Десантно-штурмових військ у стабілізаційній операції. Епізод, що розглянутий, яскраво ілюструє один із способів застосування високомобільного формування в стабілізаційній операції, а саме дії з'єднання під час локалізації і нейтралізації збройного конфлікту у визначеному секторі. В операції «Анаконда» наголос зроблений на використанні бойового потенціалу повітряного компонента, як найбільш доцільного в обстановці, що склалася.

Ключові слова: аеромобільність, бригада, бойові дії, дивізія, зона викиду.

Постановка проблеми: вивчення історичного досвіду бойового застосування угруповання висококомобільних формувань збройних сил США в операції Багатонаціональних Сил «Анаконда» має практичне значення для боєздатності Збройних Сил України в сучасних умовах.

Аналіз досліджень та публікацій: Історіографічний аналіз наукових праць провідних військових дослідників, в яких започатковано вирішення порушеної проблеми дозволяє оцінити ступінь її вивченості та свідчить про достатню можливість для опрацювання обраної теми.

Історіографія представлена, зокрема, науковою працею: М. Нікольського (Нікольский, М. 2003, с. 47–62).

Наукове значення має праця військових фахівців провідних країн світу (Rebecca Grant. The Airpower of Anaconda. 2002).

Аналіз зазначеної історіографії свідчить, що тема дослідження розглядалася лише у загальному контексті висвітлення подій.

Таким чином, незважаючи на значну кількість праць за зазначеною тематикою, не виявлено чітких рекомендацій для формування рекомендацій щодо тенденцій розвитку безпосередньо вітчизняних висококомобільних формувань, їх способів і форм застосування.

Методологічну основу дослідження складають принципи історизму, об'єктивності, науковості та власне історичні (проблемно-хронологічний, порівняльно-історичний та історико-логічний) методи наукового пізнання. При підготовці статті авторами використовувалися загальнонаукові та спеціальні дослідження.

Мета статті полягає у вивченні, аналізі та узагальненні досвіду тактики дій угруповання висококомобільних формувань збройних сил США в операції Багатонаціональних Сил «Анаконда». Досягнення мети передбачає вирішення наступних завдань: з'ясувати стан наукової розробленості теми; розкрити процес підготовки та проведення операції; оцінити ефективність дій висококомобільних формувань збройних сил США в операціях.

Виклад основного матеріалу дослідження. У березні 2002 року угруповання армії США спільно зі збройними формуваннями Північного альянсу Афганістану та підрозділами сил спеціальних операцій (далі — ССПО) Австралії, Німеччини, Данії, Канади, Норвегії, Франції провела операцію «Анаконда», метою якої було знищення сил Талібану в долині Шах-і-Кот (провінція Пактіка). Співвідношення сторін, що брали участь в операції склало: 1700

солдат збройних формувань США, союзників та 1000 бійців збройних формувань Північного альянсу проти бойовиків Талібану, яких було зосереджено в долині до 1000 бойовиків (Gal Perl Finkel. 2017).

Замислом операції передбачалося нанесення випереджувального удару, знищення угруповання противника до того, як воно відновить активність, для чого блокувати долину силами 187-го парашутного полку «Раккасани» 101-ї повітряно-десантної дивізії і 1/87 полку 10-ї гірсько-піхотної дивізії армії США. Знищення угруповання противника передбачалося здійснити за класичним варіантом тактики «молота та ковадла», тобто шляхом раптової атаки з різних сторін з одночасним блокуванням шляхів втечі бойовиків Талібану на схід до Пакистану. За замислом, очікувалося, що повстанці, спробують розбитися на дрібні групи та прорватися крізь заслони, тому загони, що мали блокувати їх, мали оточити бойовиків та знищити, для чого здійснити висадку підрозділів вертольотами на панівних висотах навколо долини та ключових її місцях (разом вісім блокпостів), перерізати всі шляхи відходу з неї, а після цього знищити наступом наземного формування за підтримки з повітря. Долина Шах-і-Кот знаходиться в важкодоступному гірському районі в провінції Пактика, між містами Хост і Гардез. При довжині до 8 км і ширині до 4 км вона розташована

на висоті до 2200 м та оточена з заходу горами висотою до 2700 м, на сході висота гір досягає 3300 м (Gal Perl Finkel. 2017). В долині є безліч карстових печер і вузьких розщелин. Солдати Північного альянсу Афганістану і підрозділів ССПО коаліційних сил були розділені на невеликі групи та мали здійснити прочісування місцевості та населених пунктів після блокування долини. В долину ведуть всього два шляхи, і обидві можливо було перекрити малими силами. Таким чином угруповання Талібану мали опинитися між «молотом і ковадлом». Повітряну підтримку мали здійснити авіація США і французькі літаки «Міраж-2000».

До складу угруповання коаліційних сил були включені підрозділи 10-ї гірсько-піхотної дивізії, тактична група «Раккасани» 101-ї повітряно-десантної дивізії, рота «В» 159-го вертолітного полку, 75-го полку рейнджери армії США, військовослужбовці Австралії, Великобританії, Німеччини, Данії, Канади, Норвегії та Нової Зеландії. Угруповання союзних та афганських військ поділялося на дві основні складові: оперативні групи «Молот» та «Ковадло». До складу групи «Молот» включені формування Північного альянсу Афганістану та ССПО коаліційних сил. Вони мусили атакувати противника з фронтальної частини долини Шах-і-Кот. Оперативна група «Ковадло» включала тактичну групу «Раккасани» та 1-й батальйон 87-го полку

(1/87) армії США. Їхнім завданням було міцно закріпитися на шляхах відходу та не допустити прориву бойовиків Талібану до Пакистану.

Операція «Анаконда» розпочалася ввечері 1 березня 2002 року, коли підрозділи ССПО, а саме тактичні групи: «Джуліет», «Індія» та «Мако-31» розпочали вихід на визначені позиції із завданням ведення розвідки в долині Шахі-Кот та зайняття визначених вогневих і спостережних позицій.

Біля 01.30 підрозділи оперативної групи «Молот» виїхали автомобілями з місту Гардез та рушили в напрямку долини Шахі-Кот і до визначеного району зосередження мали прибути о 06.30. Проте, в колоні на місцевих автівках, їхала значна кількість афганських урядових військових. Через погані дорожні умови у повній темряві погано навчені афганські водії неодноразово зупинялися. А коли командири віддали наказ увімкнути світло то демаскували рух колони військ. Колона розтягнулася майже на 5 км. Бачачи такий безлад в організації маршу, американські військовики з 3-ї армійської групи ССПО вирішили відірватися вперед, щоб вчасно прибути у визначену точку збору.

Через погану організацію взаємодії, АС-130 (Ганшип), що здійснював їх прикриття з повітря, помітив окрему колону автомобілів та прийняв їх за ворожу і обстріляв з бортових систем. Група ССПО понесла втрати.

О 06.15 головні сили оперативної групи «Молот» прибули у визначений район та зупинилася в очікуванні бомбардування ворожих позицій. Однак, бомбардування було перерване через можливе ураження своїх військ, що вже вийшли на позиції. Коли автомобілі з бійцями групи наблизилися до своєї цілі, гори «Кит», майже на 1,5 км, по них вдарили міномети бойовиків Талібану. Під мінометним вогнем вони втратили загиблими та пораненими біля 20 чол., і на вимогу американських інструкторів атакувати в пішому порядку.

Під вогнем противника, афганські підрозділи відступили в напрямку Карвазі. Активна фаза операцій розпочалася вранці 2 березня, коли американські бомбардувальники зкинули декілька крупнокаліберних авіабомб на позиції бойовиків. Результат від бомбардування був прямо протилежний тому, на який розраховували американці. Замість того, щоб відступити, таліби підігнали кілька пікапів з 14,5-мм кулеметами, мінометами і безвідкатними гарматами та почали обстріл машин групи «Молот», що скупчилися на невеликому просторі перед в'їздом в долину. В результаті обстрілу втрати групи склали до 40 чол. Спроба спецпризначенців просунути вглиб долини зустріла запеклий опір вогнем з легкої стрілецької зброї, важких кулеметів і 82-мм мінометів.

О 06.30 2 березня 2002 року перший ешелон десанту (тактична гру-

па) 101-ї повітряно-десантної дивізії, підрозділи 10-ї гірсько-піхотної дивізії у кількості 200 чол. був висаджений шістьма вертольотами СН-47 на північному та південному хребтах по периметру долини на визначені рубежі.

Транспортні вертольоти СН-47 діяли з авіабази Баграм, час підльоту від якої до місця висадки становив 90 хв. Відразу ж після висадки, підрозділи 101-ї повітряно-десантної та 10-ї гірсько-піхотної дивізії вступили в бій. Рота «Чарлі» 1-го батальйону 87-го полку 10-ї дивізії потрапила в «вогневий мішок». Стрільці роти «Чарлі» залягли за імпровізованими укриттями біля південного входу в долину і провели в запеклій перестрелці весь день. Втрати десанту склали 28 чол.

Підрозділи 1-го батальйону 87-го полку все більше ув'язувалися у запеклі сутички з бойовиками, незабаром ті наблизилися до солдатів коаліційних сил та почали застосовувати ручні гранатомети. Особливо важка ситуація склалася на південній ділянці, де десантувався пункт управління операцією. Прикриття в зоні висадки американцям надавали два вертольоти АН-64, проте, в такій обстановці їх бойових можливостей вкрай не вистачало. Підрозділи 1-го батальйону вели бій майже у повному оточенні, висадка другої хвилі десанту за таких обставин тимчасово була скасована. Другий ешелон у кількості 200 десантників мав висадитися на по-

силення першого ешелону через 3,5 години.

Через сильний обстріл районів десантування, транспортні вертольоти не змогли доставити поповнення другою хвилею. Завдання безпосередньої авіаційної підтримки наземного угруповання денний час доби покладалося на бойові вертольоти, в нічний час — дії наземних військ підтримували АС-130. Використовувати «Ганшипи» в світлий час доби побоювалися через загрозу пусків ракет ПЗРК «Стріла» і «Стінгер». АН-64 баражували уздовж долини, удари наносились за викликом. 2 березня ушкодження різного ступеня тяжкості отримали сім вертольоти АН-64А. Через 37 годин після прийняття рішення про перекидання поряд з чотирма транспортними СН-47, 16 вертольотів АН-64А були доставлені в Афганістан (Operation Anaconda in Afghanistan. 2015; Operation “Anaconda”. 2020; Операція «Анаконда». 2018)..

В силу того, що друга хвиля десанту була скасована, в розпорядженні роти «Чарлі» з важкого озброєння був тільки один 120-мм міномет з обмеженими запасами боєприпасів. Авіаційну підтримку протягом дня викликали всі групи, які утримували позиції на схилах, прилеглих до долини. Найбільш значущу підтримку надали п'ять вертольотів АН-64А 101-го авіаційного батальйону 159-ї авіаційної бригади. В ході бою, баражуючи уздовж долини, екіпажі

АН-64А діяли за викликом наземних сил або вели пошук цілей самостійно, застосовуючи весь доступний спектр озброєння: ПТКР «Хеллфайр», 70-мм некеровані ракети і 30-мм гармати. Завдяки діям бойових вертольотів солдати 101-ї повітряно-десантної дивізії змогли обладнати позиції для 81-мм мінометів, що серйозно зміцнило їх оборону і допомогло в подальшому відбивати атаки талібів.

В перший день операції, коли стали очевидні прорахунки розвідки, чисельність десанту довелося збільшити за рахунок залучення додаткових підрозділів. Вертольотами було перекинуто додатково кілька сотень солдатів і офіцерів. Тільки на наступний день в північній частині долини, де вогонь був не так сильний, змогла висадитися друга хвиля десанту чисельністю 200 чоловік. У них крім стрілецької зброї було кілька 81 і 120-мм мінометів.

3-го березня другий ешелон десанту у кількості 200 чол. був під мінометним обстрілом ворога висаджений на посилення на північні схилі гір навколо долини, звідкіля прорвався на сім основних пунктів блокування по периметру Шахі-Кот. Пізніше на посилення оперативної групи «Раккасан» прибули дві резервні роти (Gal Perl Finkel. 2017).

Поступово бойові дії перетворювалися на низку поодиноких боїв та сутичок навколо долини. Наступними днями, американці за підтримки своїх союзників оволоділи пануючи-

ми висотами та за підтримки армійської авіації й бомбардувальників блокували ймовірні шляхи відходу бойовиків Талібану.

Незважаючи на висадку додаткових сил і нанесення авіаударів, противник не залишив займаних позицій. У зв'язку з цим було прийнято рішення висадити на панівні висоти додаткові підрозділи сил спеціального призначення. До місця висадки першої хвилі десанту були спрямовані два вертольоти МН-47. Біля 02.45 4 березня вертоліт з групами (Мако 21 та Мако 30) на борту намагався здійснити висадку на вершині гори Такур-Гар. Це найвища панівна висота на місцевості (3000 м) огляд з якої перекривав всю долину на 15 км навколо. Розвідка місцевості була проведена тепловізійною апаратурою літака АС-130Н і не виявила в районі ознак присутності противника. Коли вертоліт наблизився до цілі, його обстріляли з гранатометів бойовики. За планом, групи мали здійснити висадку 1300 метрів східніше вершини і здійснити висування до неї своїм ходом. Але через проблем з двигунами і обмеження в часі висадка груп здійснювалася набагато пізніше, ніж планувалося і прямо на вершину гори. Зависнувши над вершиною, пілоти вертольота доповіли, що бачать на снігу ознаки недавньої людської діяльності (Gal Perl Finkel. 2017).

У цей момент вертольоти потрапили в добре організовану засідку.

Дві гранати влучили у вертоліт, який намагаючись уникнути удару о ґрунт, здійснив різкий маневр. Внаслідок різкого повороту з борту на висоту випав офіцер Робертс. Як пізніше з'ясувалося, неподалік від вершини гори, серед великих скельних уламків було обладнано декілька укриттів, засипаних зверху кам'яною крихтою. Один МН-47Е отримав відразу три влучення гранат РПГ. Екіпаж пошкодженого вертольота зумів вивести вертоліт від місця засідки і здійснив посадку в долині. Другий МН-47Е, що перебував на підльоті, вже отримав інформацію про обстріл і падіння бійця на вершину гори. Він зробив коло намагаючись відшукати Робертса, але також був обстріляний. Після огляду пошкоджень було прийнято рішення щодо знищення пошкодженого МН-47Е. Другий вертоліт забрав екіпаж і десантників першого вертольота. Зайвий особовий склад десанту був вивантажений в безпечному місці і МН-47Е попрямував до місця обстрілу для пошуку спецназівця. До пошуково-рятувальної операції було задіяло ще два вертольоти МН-47Е з рейнджерами 75-го полку армії США на борту. О 06.15 4 березня група рейнджерів здійснила висадку з МН-47Е на горі Такур Гар. Таліби дочекалися, поки вертольоти приземляться, після чого по них був відкритий перехресний вогонь з усіх видів стрілецької зброї і гранатометів. Один вертоліт МН-47 отримав серйозні ушкодження і впав з малої

висоти на вершину Такур Гар, другий зумів злетіти. Чотири рейнджери загинули у перші хвилини бою, решта отримала поранення. Намагаючись придушити опір ворога, американці завдали серію авіаударів по позиціях бойовиків поблизу точки висадки десанту.

Забрати екіпаж і десант збитого вертольота не виявлялося можливим через сильний вогонь бойовиків. В протязом 12 годин снайперська пара австралійського SAS, чий пост знаходився поблизу від місця падіння, коректувала удари винищувачів-бомбардувальників, АС-130 і бойових вертольотів, тим самим не дозволяли моджахедам наблизитися до місця висадки вертольотів.

БПЛА знищив бліндаж бойовиків ракетою «Хеллфаер». Невелика група рейнджерів, включаючи екіпаж вертольота, продовжували протязом дня вести бій з бойовиками. З прибуттям другої частини сил швидкого реагування, що дісталася гори до місця пішки, висадившись нижче висоти Такур Гар, рейнджери атакували і захопили Такур Гар.

Складність ситуації полягала ще й в тому, що позиції, які утримували рейнджери, знаходилися в безпосередній близькості від позицій талібів, що не дозволяло авіації використовувати потужні засоби ураження.

Завдяки підтримки бойових вертольотів вдалося вибити бойовиків з гори, після чого була проведена евакуація рейнджерів.

Тільки до 12 березня після масованого бомбардування спільним американським і афганським силам вдалося витіснити противника з долини. В цілому 8 американських військовослужбовців були вбиті і 82 отримали поранення.

Втрати десанту склали: шість вбитих і 11 поранених, два вертольота (МН-47Е і СН-47). Отримали ушкодження СН-47, МН-60G і кілька АН-64А (Нікольський, М. 2003, с. 47–62).

Інших успіхів, крім витіснення бойовиків з долини Шах-і-Кот досягти не вдалося. Багатьом ватажкам руху «Талібан» і «Аль-Каїда», що ховалися по печерах в околицях Шах-і-Кот, вдалося втекти. Підтвердженням цього стало перехоплення конвою, що мав трьох автомобілів підвищеної прохідності. Конвой був виявлений безпілотником, після чого до нього на двох МН-60G і трьох МН-47Е попрямувала група захоплення з «морських котиків» і рейнджерів. Після того як ведучий МН-47Е приземлився на шляху проходження конвою, з машин вискочили озброєні люди, що відкрили вогонь з автоматичної зброї. Після швидкоплинного бою, в ході якого автомобілі і бойовики були знищені озброєнням вертольотів і стрілецької зброї бійців групи, опір припинився. Бійці американського спецназу виявили на місці бою 16 вбитих і 2 поранених. В автомобілях пересувалися командири середньої ланки «Аль-Каїди», що

втекли з району Шах-і-Кот вже після початку операції.

З огляду на несприятливу обстановку, що склалася, командир групи «Гора» вніс коректури в загальний замисел операції та змінив формат тактичного прийому «молота та ковадла» на принцип максимального блокування сил Талібану з одночасним масованим застосуванням власних засобів вогневого ураження по викритих позиціях противника. Через те, що у американців не було можливості застосовувати артилерію, основні зусилля були зосереджені на залучення до вогневого ураження літаків та вертольотів.

За станом на 9 березня під впливом інтенсивних бомбардувань та постійних атак з повітря бойовики втратили значну кількість своїх вогневих засобів, і поступово почали залишувати долину. На позиції американських військ повітрям були перекинуті важкі міномети та гірські гармати, інтенсивність вогню зростала (Нікольський, М. 2003, с. 47–62).

Таким чином, одночасне нанесення ударів на всю глибину оперативної побудови військ противника в сучасних умовах стає провідною тенденцією в розвитку загальновійськових операцій з широким застосуванням високоточних засобів повітряного нападу, всіх засобів глибокого впливу. В операції, що розглянута, виявилися значні недоліки в організації управління операцією із залученням великої кількості різнорідних сил та засо-

бів, а саме через нескоординованість своїх дій підрозділи американського спецназу тричі за день потрапляли в засідку на горі Такур-Гар, в результаті чого два важких транспортних вертольота МН-47Е були пошкоджені, а третій знищений на етапі планування не приділялося належної уваги авіаційному компоненту сил коаліції, що призвело до серйозних труднощів в організації взаємодії наземних підрозділів на полі бою з ударною авіацією.

Виходячи з викладеного, напрошується висновок:

для виконання завдання щодо оволодіння горою Такур-Гар необхідно було створити тимчасове формування (аеромобільну тактичну групу) у складі наземного компонента (підрозділ спеціального призначення) і повітряного (вертольотна група), що дозволило б суттєво підвищити ступінь оперативності управління підрозділами під час виконання зазначеного завдання.

Командир зазначеного тимчасового формування мав би спроможність оперативно реагувати на різку зміну обстановки, а саме своєчасну дорозвідку району висадки, проведення «вогневого прочісування» площадки приземлення, забезпечення дій десанту з повітря під час виконання ним завдання, своєчасні пошуково-рятувальні дії. Під час виконання завдання бойовий потенціал вертольотної групи в інтересах десанту можливо б було реалізувати

з максимально можливим ступенем ефективності.

Для досягнення цілей операцій швидко і без великих втрат, необхідно:

контролювати всі пересування противника, знищуючи його до вступу в ближній бій;

стрімко переносити зусилля в глибину побудови противника;

перекидати повітрям на значну відстань достатню кількість сил і засобів для підтримки їх оптимального співвідношення в кризових районах.

Висновки дослідження. Таким чином, весь історичний досвід застосування повітряних десантів свідчить, що вони були і залишаються найважливішою складовою бою (операції). Змінюються засоби збройної боротьби, розвиваються способи дій, розширюється коло завдань, що виконуються десантами і, як наслідок, удосконалюється протиідедантний захист. Тому завдання командира, який планує в сучасних умовах застосування повітряного десанту з найменшими втратами, повинна полягати в тому, щоб шляхом прийняття нестандартних рішень ввести противника в оману щодо своїх дійсних намірів.

Таким чином, епізод, що розглянутий, яскраво ілюструє один із способів застосування високмобільного формування в стабілізаційній операції, а саме дії з'єднання під час локалізації і нейтралізації збройного конфлікту у визначеному секторі.

В операції «Анаконда» наголос зроблений на використанні бойового потенціалу повітряного компонента, як найбільш доцільного в обстановці, що склалася.

Розгляд зазначених епізодів щодо участі високомобільних формувань в воєнних конфліктах сучасності, їх аналіз, зроблені висновки дають можливість стверджувати, що наголос в розвитку теорії застосування Десантно-штурмових військ Зброй-

них Сил України необхідно зробити на використанні бойового потенціалу повітряного компонента (підрозділу армійської авіації Сухопутних військ) високомобільного формування, як основи бойової могутності десантно-штурмового з'єднання, при цьому актуальним залишається і спосіб виконання завдань у тилу противника у повітряному десанті (після десантування підрозділів парашутним способом).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

Gal Perl Finkel. (2017). Win the close fight. *The Jerusalem Post*, March 21.

Operation “Anaconda”. (2020). URL: <http://www.airwar.ru/history/locwar/afgan/anakonda/anakonda.html> [дата зверн.: 11.11.2020].

Operation Anaconda in Afghanistan. (2015). URL: <http://www.seongbae.com/wp-content/uploads/2015/07/Operation-Anaconda.pdf> [дата зверн.: 17.12.2020].

Rebecca Grant. The Airpower of Anaconda. (2002). URL: <http://www.military.com/ContentFiles/FC032202.htm> [дата зверн.: 14.11.2020].

Никольский, М. (2003). Операція «Анаконда» (рус.). *Техника и вооружение вчера, сегодня, завтра: журнал*. Май (№ 05), с. 47–62.

Операція «Анаконда». (2018). URL: <https://warspot.ru/91-operatsiya-anakonda> [дата зверн.: 17.12.2020].

REFERENCES

Gal Perl Finkel. (2017). Win the close fight. *The Jerusalem Post*, March 21. [in English].

Operation “Anaconda”. (2020). URL: <http://www.airwar.ru/history/locwar/afgan/anakonda/anakonda.html> [Accessed: 11.11.2020]. [in English].

Operation Anaconda in Afghanistan. (2015). URL: <http://www.seongbae.com/wp-content/uploads/2015/07/Operation-Anaconda.pdf>. [Accessed: 17.12.2020]. [in English].

Rebecca Grant. The Airpower of Anaconda. (2002). URL: <http://www.military.com/ContentFiles/FC032202.htm> [Accessed: 14.11.2020]. [in English].

Nykolsky, M. (2003). Operazya “Anaconda” (rus.). *Tehnyka y woorugenye wchera, segodyna, zawmra: guyrnal*. May (№ 05), s. 47–62. [in Russian].

Operatsiya “Anakonda”. (2018). URL: <https://warspot.ru/91-operatsiya-anakonda> [Accessed: 17.12.2020]. [in Russian].

Ludmyla Nalyvaiko

Senior Researcher of the scientific-methodical center of scientific scientific-technical activity, The National Defence University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskyi (Kyiv, Ukraine)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2240-5135>

Volodymyr Naumov

Researcher of the research laboratory of the Chair of Airborne Assault Troops and Special Operations Forces, The National Defence University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskyi (Kyiv, Ukraine)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2944-2994>

**ON THE DEVELOPMENT OF THE AIRBORNE ASSAULT FORCES
COMBAT USE THEORY IN MODERN CONDITIONS
(BASED ON THE EXPERIENCE OF COMBAT OPERATIONS OF
THE US ARMY GROUPING TOGETHER WITH THE ARMED
FORMATIONS OF THE NORTHERN ALLIANCE OF AFGANISTAN
IN ANACONDA OPERATION (2002))**

After the end of World War II, it was believed that all the problems of using airborne assault forces in operations had been resolved. Therefore, all further researched in this area of military affairs were considered unpromising and had no practical operation, in favor of which was evidenced by the experience of the successful use of landings.

In modern conditions, there remains a need to study and take into account the experience of using highly mobile formations of the Armed Forces of the leading NATO member states in modern military conflicts.

The actions of US army grouping together with the armed formations of the northern alliance of Afghanistan in Anaconda Operation are discussed in the article, providing a basis for determining the basic principles of the combat use of the air assault army in stabilization operation.

The considered episode vividly illustrates one of the Ways of using a highly mobile formation in the Stabilization Operation, and namely, actions of the military formation during the localization and neutralization of armed conflict in the specified sector. In Anaconda Operation, the emphasis is placed on using the combat potential of the combat potential of the air component, as the most practicably in the current situation.

The consideration of this episode of the highly mobile formations participation in the military conflicts of our time, their analysis and conclusions made, make it possible to assert that the emphasis in the development of the theory of the use of the Airborne Assault Forces of the Armed Forces of Ukraine should be made on the use of the combat potential of the air component, namely on the Army aviation unit of the Land Forces as the main component of a highly mobile formation, the basis of the combat power of the airborne assault formation.

Keywords: *air mobility, brigade, combat operations, division, drop zone.*